

המח בפרידה מבן הזוג האם אני מכור לבת זוגי?! האם אני מכורה לבן זוגי?! ד"ר ירון בוקר

דחייה מצד בן זוג אהוב, הינה תחושה שלילית קשה ביותר, היכולה לגרום לדכאון עמוק, הפסקת התפקוד היומיומי הסדיר ובמקרים קשים וקיצוניים גם להתאבדות או רצח.

במחקרים שונים מנסים חוקרי המח להראות שגם התחושות והמחשבות ה"פסיכולוגיות", הקשורות לאהבה, דחיה ואכזבה הינם תהליכים המווסתים ומתוכנתים על ידי אזורים שונים במח.

בדיקת ה-fMRI הפכה לאחד האמצעים להדגים פעילויות באזורי מח שונים. הבדיקה הנקראת בשמה המלא - functional magnetic resonance imaging מבוצעת לצרכי המחקרים, בעת פעילויות שונות כגון- יחסי מין, גרימת ריגוש מיני/אורגזמה, מחשבות מיניות וכדומה וכך ניתן להדגים, אלו אזורי מח פעילים בכל פעילות או מחשבה מינית.

הלן פישר היא אנתרופולוגית ידועה שפרסמה ספרים ומאמרים רבים בנושא המיניות. היא עמדה בראש צוות חוקרים שבדקו את השפעה הנטישה של גברים ונשים על ידי בני זוגם.

המחקר פורסם בעיתון J. Neurophysiol ובדק 10 נשים ו-5 גברים שננטשו על ידי בני הזוג שלהם והיו עדיין מאוהבים בהם.

בשאלון פסיכולוגי המדרג את מידת האהבה שהם חשים כלפי בן הזוג, נמצא שב-85% משעות הערנות הם חושבים עדיין, על בן או בת הזוג שנפרד מהם. הבדיקה בוצעה כאמור בעזרת מכשיר MRI. בניסוי התבקשו המשתתפים לצפות בצילום של בן/בת הזוג ולחשוב על אירועים משותפים עמם. בנוסף הם קבלו תרגיל במתמטיקה כדי לבדוק חשיבה נייטרלית וכן התבקשו להביט בתמונה נייטרלית של יד.

בבדיקת ה-MRI ראו שבזמן מחשבה על בן הזוג האהוב הנבדקים הפעילו אזורי מח ספציפיים - (VTA) ventral tegmental area
ventral striatum
medial and lateral orbitofrontal/prefrontal cortex
cingulate gyrus

בעת הצפייה באדם האהוב שגרם לפרידה, הופעל בעיקר האיזור הטגמנטלי וונטרלי. אזור זה ידוע כקשור בתחושות של מוטיבציה וסיפוק והוא פעיל גם באנשים המאוהבים באובססיביות. איזורים נוספים שהיו פעילים הם איזורים הקשורים

להתמכרות לסיגריות וקוקאין ולכאב ומצוקה כך שהתחושות הקשות של הנטישה על ידי בן זוג גורמים אולי למעין שנוי בהכרה כמו בהתמכרות.

תוצאות המחקר הראו, שככל שחלף יותר זמן מאז הפרידה, כך היו אותם אזורים במח פעילים פחות.

ממצאי המחקר מעניקים כיוון חדש לשאלה מדוע חלק מהאנשים מתגברים מהר על פרידות וחלק מתקשים להשתקם לאחר פרידה, וגם מדוע במקרים נדירים, מתנהגים בצורה קיצונית (עד כדי התאבדות או רצח) לאחר פרידה קשה.

**האם זה אומר שאנו יכולים להיות מכורים לבן או בת הזוג שלנו ?
האם עקב כך ניתן לחוש תחושות כמו בגמילה מסמים בעת ה"גמילה" שלנו
מבן הזוג שעזב אותנו?**

על כך אין עדיין תשובות אך אלו נקודות חשובות למחשבה ולמחקר נוסף.